

Parlamentul
Republicii Moldova

VR nr. 04/02-62

19 iunie 2025

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege cu privire la cetățenia Republicii Moldova.

Anexe:

- Proiectul de lege;
- Nota de fundamentare.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	251	
"19"	06	2025
Ora		

Deputați în Parlament

Rosca Veronica Logoc
GROSA Ion
Boris Morceci
Igor Iosa
Dochă Ghemen
Viorel Bourde
Artemie Cătănoi
Chisoc

L E G E A
cetățeniei Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul Legii

(1) Prezenta lege stabilește normele juridice referitoare la dobândirea, păstrarea și pierderea cetățeniei Republicii Moldova.

(2) Scopul prezentei legi este asigurarea respectării drepturilor și libertăților persoanelor, prevăzute de lege, ținând cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Articolul 2. Reglementarea juridică

(1) Raporturile juridice în materie de cetățenie a Republicii Moldova sunt reglementate de Constituția Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, de prezenta lege, precum și de alte acte normative adoptate în corespundere cu acestea.

(2) Dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte norme decât cele din prezenta lege, prioritate au normele tratatelor internaționale.

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

copil – persoană cu vârsta sub 18 ani;

cetățean străin – persoană care aparține unui stat străin și care nu aparține Republicii Moldova;

apatrid – persoana care nu este considerat cetățean al nici unui stat, conform legii naționale a acestuia;

beneficiar de protecție internațională – persoană căreia i s-a recunoscut statutul de refugiat sau i s-a acordat statutul de beneficiar de protecție umanitară de către autoritatea competentă pentru străini a Republicii Moldova;

beneficiar de azil politic – persoană căreia i s-a acordat azil politic de către Președintele Republicii Moldova.

urmaș – rudă de sânge pe linie descendentă până la gradul al II-lea de rudenie (copii, inclusiv adoptați, nepoți, strănepoți, conform prevederilor actelor normative);

domiciliu – locul unde persoana își are reședința obișnuită pe o perioadă nedeterminată de timp pe teritoriul Republicii Moldova sau în străinătate care demonstrează o legătură apropiată și stabilă a persoanei fizice cu locul vizat și este confirmată prin documentele oficiale eliberate de autoritățile competente ale statului de reședință;

ședere legală - ședere pe teritoriul Republicii Moldova a persoanei care nu deține cetățenia Republicii Moldova, autorizată de către autoritatea competentă pentru străini ca urmare a acordării dreptului de ședere (temporară - pe o perioadă determinată de timp sau permanentă - pe o perioadă nedeterminată de timp), recunoașterii statutului de apatrid sau acordării protecției internaționale, sau de către Președintele Republicii Moldova ca urmare a acordării azilului politic.

Dovada șederii legale pe teritoriul Republicii Moldova se face cu informația/extrasul din Registrul de stat al populației eliberat pe suport de hârtie sau în format electronic sau cu documentele oficiale emise de către

a) autoritatea competentă pentru străin (cartea de rezidență, permisul de ședere provizorie, certificatul de confirmare al solicitantului statutului de apatrid – în cazul șederii legale temporare, cartea de rezidență, permisul de ședere permanentă, buletinul de identitate pentru apatrizi, buletinul de

identitate pentru refugiați, buletinul de identitate pentru beneficiarii de protecție umanitară - în cazul șederii legale permanente);

b) Comisia pentru problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova prin care confirmă acordarea statutului de beneficiar de azil politic.

Articolul 4. Cetățenia Republicii Moldova

(1) Cetățenia Republicii Moldova stabilește legătura juridică între persoana fizică și statul Republica Moldova, care generează drepturi, obligații și responsabilități reciproce, bazate pe recunoașterea și respectarea demnității persoanei, a drepturilor și libertăților ei garantate de Constituția Republicii Moldova.

(2) Cetățenia Republicii Moldova poate fi dobândită, păstrată sau pierdută numai în condițiile prevăzute de prezenta lege.

(3) Domicilierea cetățeanului Republicii Moldova pe teritoriul altui stat nu poate duce la pierderea involuntară a cetățeniei Republicii Moldova.

Articolul 5. Dovada cetățeniei Republicii Moldova

Dovada cetățeniei Republicii Moldova se face cu actul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova sau cu un alt document care conține înscrisuri care fac dovada apartenenței persoanei la cetățenia Republicii Moldova, eliberat de autoritatea competentă (legitimația personalului navigant, adeverința privind acordarea cetățeniei Republicii Moldova, avizul privind recunoașterea persoanei cetățean al Republicii Moldova, extrasul din Registrul de stat al populației).

Articolul 6. Principiile generale ale cetățeniei Republicii Moldova

Cetățenia Republicii Moldova se întemeiază pe următoarele principii:

- a) dreptul fiecărei persoane la cetățenie;
- b) nediscriminarea cetățenilor Republicii Moldova, indiferent de temeiurile dobândirii cetățeniei Republicii Moldova;
- c) inadmisibilitatea acordării cetățeniei Republicii Moldova contrar voinței persoanei;
- d) inadmisibilitatea privării arbitrare a persoanei de cetățenia Republicii Moldova și de dreptul de a renunța la cetățenia Republicii Moldova și de a dobândi cetățenia altui stat;
- e) evitarea apatridiei;
- f) neproducerea de efecte, prin schimbarea cetățeniei unuia dintre soți, asupra cetățeniei celuilalt soț sau asupra cetățeniei copilului dacă nu există o cerere scrisă în acest sens a părinților;
- g) neproducerea de efecte asupra cetățeniei soților la încheierea, declararea nulității, anularea sau desfacerea căsătoriei între un cetățean al Republicii Moldova și un cetățean străin;
- h) neproducerea de efecte asupra cetățeniei copiilor născuți sau adoptați de părinți a căror căsătorie a fost desfăcută;
- i) interesul superior al copilului prevalează, la luarea deciziei privind cetățenia acestuia.

Articolul 7. Statutul juridic al cetățenilor Republicii Moldova

(1) Cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii indiferent de rasă, culoare, limbă, sex, religie sau alte convingeri, naționalitate, origine etnică.

(2) Cetățenilor Republicii Moldova le sunt garantate toate drepturile și libertățile stabilite de cadrul normativ național și internațional.

(3) Cetățenii Republicii Moldova sunt obligați să respecte Constituția și cadrul normativ al Republicii Moldova, să apere integritatea teritorială a Republicii Moldova și să fie fideli intereselor Republicii Moldova.

(4) Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului Republica Moldova atât în țară, cât și în străinătate.

(5) Cetățenii Republicii Moldova nu pot fi extrădați sau expulzați din Republica Moldova.

Capitolul II

DOBÂNDIREA CETĂȚENIEI REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 8. Temeiurile dobândirii cetățeniei Republicii Moldova

(1) Cetățenia Republicii Moldova se dobândește prin:

- a) naștere;
- b) recunoaștere;
- c) adopție;
- d) tutelă și curatelă;
- e) redobândire;
- f) naturalizare.

(2) Cetățenia Republicii Moldova poate fi dobândită în interesele Republicii Moldova și în temeiul acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 9. Dobândirea cetățeniei Republicii Moldova la naștere

(1) Este considerat cetățean al Republicii Moldova copilul:

a) născut din părinți, ambii sau unul dintre care, la data nașterii copilului, este cetățean al Republicii Moldova;

b) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți apatrizi sau beneficiari de protecție internațională sau de azil politic;

c) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională sau de azil politic, iar celălalt este cetățean străin, dacă copilul se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid.

(2) Data dobândirii cetățeniei Republicii Moldova de către copilul prevăzut la alin. (1) este data nașterii copilului.

(3) Copilul găsit pe teritoriul Republicii Moldova, care a fost abandonat, dar nu a fost identificat statutul juridic și părinții acestuia, este considerat cetățean al Republicii Moldova, atât timp cât nu este dovedit contrariul până la atingerea vârstei de 18 ani. Data dobândirii cetățeniei Republicii Moldova de către copilul abandonat este data emiterii, în condițiile legii, a actului constatator al statutului de copil rămas fără ocrotire părintească, întocmit de către autoritatea competentă.

Articolul 10. Dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere

(1) Este recunoscută, la cerere, cetățean al Republicii Moldova persoana cu vârsta peste 18 ani, care cunoaște limba română și prevederile Constituției, nu dispune de dovada apartenenței la cetățenia Republicii Moldova și anume:

a) persoana născută pe teritoriul Republicii Moldova;

b) persoana născută în străinătate, care are cel puțin unul dintre părinți, bunici sau străbunici născut pe teritoriul Republicii Moldova;

c) persoana care s-a născut și a domiciliat până la 28 iunie 1940 în Basarabia, în Nordul Bucovinei, în ținutul Herța sau în R.A.S.S.M. și urmașii acesteia;

d) persoana deportată sau refugiată de pe teritoriul Republicii Moldova începând cu 28 iunie 1940 și urmașii acesteia;

(2) În temeiul cererii părintelui este recunoscut cetățean al Republicii Moldova copilul:

a) născut în străinătate, care are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova dacă părintele acestuia a dobândit anterior cetățenia Republicii Moldova. Condiția șederii legale pe teritoriul Republicii Moldova nu se impune copilului, părintele căruia a dobândit cetățenia Republicii Moldova prin recunoaștere sau a redobândit-o;

b) născut pe teritoriul Republicii Moldova din părinți care au cetățenia unui alt stat sau unul dintre care este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, iar celălalt este cetățean străin, dacă la data cererii cel puțin unul dintre părinți are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova sau a dobândit cetățenia Republicii Moldova.

(3) Asupra cetățeniei copilului prevăzut la alin. (2) hotărâsc, de comun acord, părinții acestuia. În cazul în care părinții nu cad de comun acord, asupra apartenenței copilului la cetățenia Republicii Moldova va decide instanța de judecată, ținând cont de interesul superior al acestuia.

(4) Data dobândirii cetățeniei Republicii Moldova de către persoanele prevăzute la alin. (1) și (2) este data aprobării de către Directorul Agenției Servicii Publice a avizului cu privire la recunoașterea persoanei cetățean al Republicii Moldova.

(5) Persoanele prevăzute la alin. (1) și (2) nu pot fi recunoscute cetățeni ai Republicii Moldova în cazul în care cad sub incidența art.19.

(6) Prin derogare de la prevederile alin. (5), normele art. 19 lit. c) nu se aplică persoanei născute și domiciliate pe teritoriul Republicii Moldova care solicită să fie recunoscută cetățean al Republicii Moldova, dacă aceasta se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscută apatrid.

Articolul 11. Dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin adopție

(1) Copilul dobândește cetățenia Republicii Moldova prin adopție, dacă adoptatorii (adoptatorul) sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau unul este cetățean al Republicii Moldova, iar celălalt adoptator este apatrid, beneficiar de protecție internațională sau de azil politic. Data dobândirii cetățeniei Republicii Moldova este data încuviințării adopției.

(2) Asupra cetățeniei copilului adoptat de soți unul dintre care este cetățean al Republicii Moldova, iar celălalt cetățean străin hotărâsc, de comun acord, adoptatorii. În cazul în care adoptatorii nu cad de acord, asupra apartenenței copilului la cetățenia Republicii Moldova va decide instanța de judecată, ținând cont de interesul superior al acestuia. Data dobândirii cetățeniei Republicii Moldova a copilului prevăzut în prezentul alineat este considerată data depunerii cererii în acest sens de către adoptator.

(3) La depunerea cererii scrise în numele copilului care a atins vârsta de 14 ani este necesar consimțământul acestuia, care se depune în fața persoanei responsabile din cadrul autorității responsabile de recepționarea cererii sau se prezintă în forma autentificată de notar, sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. Consimțământul copilului nu este obligatoriu pentru situațiile în care acesta se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid sau este lipsit de discernământ.

(4) În cazul declarării nulității sau a desfacerii adopției copilului apatrid, cetățean străin sau beneficiar de protecție internațională, acesta este considerat că nu a fost niciodată cetățean al Republicii Moldova dacă domiciliază în străinătate sau dacă a obținut autorizația de emigrare.

Articolul 12. Dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin tutelă sau curatelă

(1) Copilul apatrid sau beneficiar de protecție internațională, rămas fără ocrotire părintească care se află sub tutela sau curatela cetățenilor Republicii Moldova ori unul din tutori sau curatori este cetățean al Republicii Moldova, iar celălalt este apatrid sau beneficiar de protecție internațională, dobândește cetățenia Republicii Moldova din data instituirii tutelei sau curatelei.

(2) Copilul cetățean străin, rămas fără ocrotire părintească, care se află sub tutela sau curatela cetățenilor Republicii Moldova ori unul dintre tutori sau curatori este cetățean al Republicii Moldova, iar celălalt este cetățean străin, dobândește cetățenia Republicii Moldova din data depunerii cererii în acest sens de către unul dintre tutori sau curatori cu acordul celuilalt tutore/curator.

(3) În cazul în care tutorii sau curatorii nu cad de comun acord, asupra apartenenței copilului la cetățenia Republicii Moldova decide instanța de judecată, ținând cont de interesele superioare ale acestuia.

(4) La depunerea cererii scrise în numele copilului care a atins vârsta de 14 ani este necesar consimțământul acestuia, care se depune în fața persoanei responsabile din cadrul autorității responsabile de a recepționa cererea sau se prezintă în forma autentificată de notar, sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. Consimțământul copilului nu este obligatoriu pentru situațiile în care acesta se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid sau este lipsit de discernământ.

Articolul 13. Redobândirea cetățeniei Republicii Moldova

(1) Persoana care a pierdut cetățenia Republicii Moldova potrivit prevederilor art. 21 alin. (1) o poate redobânda la cerere, dacă cunoaște limba română și prevederile Constituției și nu cade sub incidența art.19, păstrându-și, la dorință, cetățenia străină.

(2) Persoana căreia i s-a retras cetățenia Republicii Moldova în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1), lit.a) și d) nu o mai poate redobânda, iar în restul cazurilor stipulate la același articol o poate redobânda numai în condițiile naturalizării și numai după 5 ani de ședere legală permanentă pe teritoriul Republicii Moldova din momentul retragerii cetățeniei.

Articolul 14. Dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare

(1) Cetățenia Republicii Moldova poate fi acordată la cerere cetățeanului străin, apatridului, beneficiarului de protecție internațională sau de azil politic, cu vârsta peste 18 ani, care la data depunerii cererii are ședere legală permanentă pe teritoriul Republicii Moldova, cunoaște limba română și prevederile Constituției, și are surse legale de venit și dacă nu cade sub incidența art.19, cu respectarea uneia dintre următoarele condiții:

a) are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova cel puțin în ultimii 10 ani. Pentru apatrizi și beneficiarii de protecție internațională sau de azil politic, termenul respectiv este de 8 ani;

b) are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii de 5 ani înaintea împlinirii vârstei de 18 ani;

c) este căsătorit cu un cetățean al Republicii Moldova de cel puțin 3 ani și are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii 3 ani;

d) are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova în ultimii 3 ani la părinți sau la copii (inclusiv adoptatori sau copii adoptați) cetățeni ai Republicii Moldova;

(2) Termenul șederii legale pe teritoriul Republicii Moldova a cetățeanului străin, a apatridului, a beneficiarului de protecție internațională sau de azil politic se calculează de la data emiterii de către autoritatea competentă pentru străini a deciziei cu privire la eliberarea cărții de rezidență cetățenilor Uniunii Europene, acordarea dreptului de ședere, a protecției internaționale sau recunoașterea statutului de apatrid, precum și de la data intrării în vigoare a decretului Președintelui Republicii Moldova cu privire la acordarea azilului politic.

(3) Dovada șederii legale pe teritoriul Republicii Moldova se face cu informația din Registrul de stat al populației sau cu documentele oficiale, eliberate de autoritatea competentă pentru străini sau de către Comisia pentru problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

(4) Se consideră eligibilă pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova în condițiile alin.(1), persoana care are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova în mod continuu. Șederea legală pe teritoriul Republicii Moldova a persoanei se consideră continuă în cazul în care ulterior autorizării șederii, acesta/acestua:

a) nu a emigrat din Republica Moldova;

b) nu i-a fost anulat sau revocat dreptul de ședere, nu i-a încetat sau nu i-a fost anulat statutul de apatrid, de beneficiar de protecție internațională sau de azil politic;

c) i s-a prelungit dreptul de ședere legală temporară consecutiv și fără întrerupere.

(5) Dacă persoana care a solicitat dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova o perioadă cumulativă mai mare de 6 luni în cursul unui an, anul respectiv nu se ia în calcul la stabilirea perioadei prevăzute la alin. (1).

(6) În cazul persoanei care, pe perioada șederii pe teritoriul Republicii Moldova, și-a schimbat statutul juridic, se ia în calcul și termenul de ședere conform statutului anterior, dacă șederea a fost legală și continuă.

Articolul 15. Nivelul cunoașterii limbii române și a Constituției Republicii Moldova

(1) Modul de evaluare a nivelului de cunoaștere a prevederilor Constituției Republicii Moldova și a limbii române se stabilesc de Guvern.

(2) Condiția cunoașterii prevederilor Constituției Republicii Moldova și a limbii române nu se impune:

a) persoanelor cu dizabilitate severă sau accentuată, care face imposibilă cunoașterea limbii române;

b) persoanelor care dobândesc cetățenia Republicii Moldova în interesele Republicii Moldova;

c) copiilor cu vârsta sub 14 ani.

Articolul 16. Dobândirea cetățeniei Republicii Moldova în interesele Republicii Moldova

Cetățenia Republicii Moldova în interesele Republicii Moldova, poate fi acordată cetățenilor altor state prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, dacă nu cad sub incidența art.19.

Articolul 17. Cetățenia copilului ai cărui părinți dobândesc sau redobândesc cetățenia Republicii Moldova

(1) Copilul născut din părinți cetățeni străini, apatrizi, beneficiari de protecție internațională sau de azil politic, care dobândesc sau redobândesc cetățenia Republicii Moldova, dobândește cetățenia Republicii Moldova la cererea acestora la aceeași dată cu părinții săi.

(2) În cazul în care numai unul dintre părinți dobândește cetățenia Republicii Moldova împreună cu copilul, părinții vor decide, de comun acord, asupra cetățeniei copilului. Data dobândirii cetățeniei Republicii Moldova de către copil este data dobândirii cetățeniei Republicii Moldova de către părinte.

(3) În cazul în care părinții nu cad de comun acord, asupra cetățeniei copilului va decide instanța de judecată, ținând cont de interesul superior al acestuia.

(4) La depunerea cererii scrise în numele copilului care a atins vârsta de 14 ani este necesar consimțământul acestuia, care se depune, în scris, în fața persoanei responsabile din cadrul autorității responsabile de recepționarea cererii sau se prezintă în forma autentificată de notar, sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. Consimțământul copilului nu este obligatoriu pentru situațiile în care acesta se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscută apatrid sau este lipsit de discernământ.

(5) În cazul în care cererea pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova pentru copil se depune concomitent cu a părinților/unuia din părinți, condițiile ce constituie temei pentru dobândirea sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova de către părinți nu se impun copilului, cu excepția următoarelor:

a) condiția de cunoaștere a limbii române și a prevederilor Constituției copiilor care au atins vârsta de 14 ani;

b) să nu cadă sub incidența art. 19 pentru copii care au atins vârsta de 14 ani;

c) condiției de a deține drept de ședere pe teritoriul Republicii Moldova, dacă este prevăzut.

Articolul 18 Temeiurile de respingere a cererii pentru dobândirea sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova

(1) Cererea pentru dobândirea sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova se respinge în cazul în care:

1) documentele prezentate de solicitant sunt insuficiente sau neconforme, și anume:

a) conțin date incomplete sau ilizibile, divergențe, inexactități, ștersături, răzuiri, adăugiri sau rectificări. Nu se consideră divergențe în datele cu caracter personal, cazurile de scriere diferită a numelui și/sau a prenumelui ca urmare a transpunerii, transliterării sau traducerii în documentele prezentate în altă limbă;

b) nu sunt valabile ori se constată că nu corespund înscrisurilor din resursele informaționale în temeiul cărora au fost eliberate;

2) la data expirării termenului de examinare a cererii în materie de cetățenie acțiunile de verificare a autenticității înscrisurilor din documentele depuse de către solicitant sau a veridicității datelor cuprinse în acestea efectuate de către Agenția Servicii Publice sau MDOC prin interpelarea autorităților statului străin emitent, rămân fără rezultat. În termenul de examinare a cererii se include și perioada extinsă potrivit prevederilor art. 38 alin. (2).

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1) pct. 1) lit. b), documentul prezentat care a devenit nevalabil pe motivul expirării termenului de valabilitate sau al modificării datelor cu caracter personal în condiții legale nu poate să constituie temei pentru respingerea cererii decât în cazul în care condiția

de valabilitate a acestuia este expres prevăzută de actele normative emise de Guvern pentru aplicarea prezentei legi.

(3) În cazurile prevăzute la alin. (1) pct. 1), cererea se respinge la data adresării. Dacă neconformitatea sau lipsa unui document a fost constatată în procesul de examinare a cererii, aceasta se respinge la expirarea termenului acordat pentru prezentarea documentelor lipsă sau pentru lichidarea neconformităților identificate și aduse la cunoștința solicitantului de către autoritatea competentă pentru examinarea cererii în materie de cetățenie.

Articolul 19. Temeiurile de refuz în acordare, redobândire sau recunoaștere a cetățeniei Republicii Moldova

Persoana nu poate dobândi cetățenia Republicii Moldova prin recunoaștere, naturalizare, în interesele republicii sau nu o poate redobândi în cazul în care:

- a) a săvârșit crime internaționale, militare sau crime împotriva umanității;
- b) este sau a fost implicată în activitate teroristă;
- c) în perioada de examinare a cererii, execută sau are de executat pedeapsa penală privativă de libertate în temeiul sentinței instanței de judecată, are antecedente penale nestinse sau se află sub urmărire penală sau se află în faza de examinare judecătorească până la pronunțarea sentinței instanței de judecată definitive și irevocabile pe caz;
- d) desfășoară activitate care periclitează securitatea statului, ordinea publică, sănătatea și moralitatea populației, precum și dacă prezintă pericol pentru societate;
- e) s-a înrolat în forțele armate ale unui stat agresor sau cu care Republica Moldova a rupt relațiile diplomatice sau este în stare de război;
- f) nu întrunește integral condițiile pentru dobândirea, recunoașterea sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova, stabilite de prezenta lege;
- g) în procesul de acordare, de recunoaștere sau de redobândire a cetățeniei, prezintă documente false sau falsificate, informații ce nu corespund adevărului sau ascunde unele date pertinente, cunoașterea cărora constituie temei pentru refuz;
- h) este inclus în categoria străinilor împotriva cărora au fost aplicate măsuri restrictive internaționale la care Republica Moldova s-a alineat sau care au fost aplicate de Republica Moldova.

Capitolul III

PIERDEREA CETĂȚENIEI REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 20. Temeiurile pierderii cetățeniei Republicii Moldova

Cetățenia Republicii Moldova se pierde:

- a) prin renunțare;
- b) prin retragere;
- d) în temeiul acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 21. Renunțarea la cetățenia Republicii Moldova

(1) Renunțarea la cetățenia Republicii Moldova se aprobă solicitantului care a obținut sau a solicitat autorizația de emigrare cu condiția prezentării dovezii privind deținerea sau dobândirea cetățeniei unui alt stat ori garanției dobândirii cetățeniei unui alt stat.

(2) Părinții care renunță la cetățenia Republicii Moldova pot depune cerere de păstrare a cetățeniei Republicii Moldova pentru copiii lor. În cazul copilului care a împlinit vârsta de 14 ani, se cere consimțământul lui, care se depune în fața persoanei responsabile din cadrul autorității responsabile de recepționarea cererii sau se prezintă în forma autentificată de notar, sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție.

(3) Data pierderii cetățeniei prin renunțare este data intrării în vigoare a decretului Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea renunțării la cetățenia Republicii Moldova.

(4) Dacă persoana căreia i s-a aprobat renunțarea la cetățenia Republicii Moldova, în pofida garanției, nu a dobândit cetățenia unui alt stat, adică a devenit apatridă, partea din decretul Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea renunțării la cetățenia Republicii Moldova referitoare la această persoană se abrogă în modul stabilit.

Articolul 22. Retragera cetățeniei Republicii Moldova

(1) Cetățenia Republicii Moldova poate fi retrasă printr-un decret al Președintelui Republicii Moldova persoanei care:

a) a dobândit cetățenia Republicii Moldova în mod fraudulos, prin informație falsă, prin ascunderea unor date pertinente sau în lipsa temeiurilor prevăzute de prezenta lege sau actele normative în vigoare până la adoptarea prezentei legi;

b) la examinarea cererii au fost eludate normele legale în materie de cetățenie;

c) s-a înrolat în forțele armate ale unui stat agresor sau cu care Republica Moldova a rupt relațiile diplomatice sau este în stare de război;

d) a săvârșit fapte deosebit de grave prin care prejudiciază interesele Republicii Moldova sau lezează prestigiul Republicii Moldova;

e) are legături cu grupări teroriste sau le-a susținut sub orice formă, ori a săvârșit alte fapte care pun în pericol siguranța națională a Republicii Moldova;

f) este inclusă în categoria străinilor împotriva cărora au fost aplicate măsuri restrictive internaționale la care Republica Moldova s-a alineat sau care au fost aplicate de Republica Moldova.

(2) Temeiul de retragere a cetățeniei Republicii Moldova prevăzut la alin. (1) lit. f) este aplicabil exclusiv persoanelor care au dobândit cetățenia Republicii Moldova prin participare la programul de investiții în Republica Moldova.

(3) Retragera cetățeniei nu se admite în baza temeiurilor prevăzute la alin. (1) dacă persoana va deveni apatrid, cu excepția celor prevăzute la lit.a).

(4) Data pierderii cetățeniei Republicii Moldova în cazul retragerii este data intrării în vigoare a decretului Președintelui Republicii Moldova privind retragera cetățeniei Republicii Moldova.

(5) Retragera cetățeniei Republicii Moldova persoanei nu produce nici un efect asupra cetățeniei soțului și copiilor ei.

Capitolul IV

PLURALITATEA DE CETĂȚENII

Articolul 23. Pluralitatea de cetățenii în Republica Moldova

(1) În Republica Moldova este admisă deținerea simultană a două sau mai multe cetățenii de către aceeași persoană;

(2) Dobândirea de către cetățeanul Republicii Moldova a cetățeniei altui stat nu atrage pierderea cetățeniei Republicii Moldova.

(3) Cetățenii Republicii Moldova domiciliați pe acest teritoriu care dețin cetățenia altor state au aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii care dețin doar cetățenia Republicii Moldova.

(4) Cetățeanul Republicii Moldova care deține cetățenia altui stat, în raporturile cu Republica Moldova, este recunoscut numai ca cetățean al ei.

(5) Cetățeanul Republicii Moldova, indiferent de locul de domiciliere sau de aflare a acestuia, în țară sau în străinătate, care posedă cetățenia altui stat nu poate pe acest motiv să fie limitat în drepturi, să se eschiveze de la îndeplinirea obligațiilor sau să fie exonerat de răspundere, care îi revin cetățeanului Republicii Moldova.

Articolul 24. Modalitățile de satisfacere a obligațiunii militare în cazul pluralității de cetățenii

Persoana care este cetățean al Republicii Moldova și care deține și cetățenia unui alt stat este supusă serviciului militar față de Republica Moldova dacă domiciliază pe teritoriul ei, chiar dacă este scutită de obligațiunea militară față de alt stat, cu excepția cazurilor în care persoana si-a satisfăcut obligațiile militare față de unul din statele al cărui cetățean este, dacă durata totală și efectivă a serviciului militar activ este cel puțin egală cu cea din Republica Moldova.

Capitolul V

TRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE ÎN MATERIE DE CETĂȚENIE

Articolul 25. Atribuțiile Președintelui Republicii Moldova

(1) Președintele Republicii Moldova soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova, conform Constituției și prezentei legi, prin emiterea decretelor în cazul redobândirii, acordării prin

naturalizare sau acordării cetățeniei Republicii Moldova în interesele Republicii Moldova, în cazul abrogării Decretului sau a părții din Decretul Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea renunțării la cetățenia Republicii Moldova, precum și în cazul renunțării și retragerii cetățeniei Republicii Moldova.

(2) În cazul respingerii cererii sau a refuzului de acordare a cetățeniei Republicii Moldova, Președintele Republicii Moldova informează solicitantul despre motivul și temeiul legal care au generat respingerea cererii sau refuzul în acordarea cetățeniei Republicii Moldova.

Articolul 26. Atribuțiile Agenției Servicii Publice

Agenția Servicii Publice:

a) recepționează de la persoanele cu ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova, în condițiile prezentei legi, cererile pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare, pentru redobândirea cetățeniei Republicii Moldova și pentru abrogarea Decretului sau a părții din Decretul Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea renunțării la cetățenia Republicii Moldova, verifică documentele prezentate, acumulează date despre solicitant pentru cetățenie, întocmește o notă informativă și, împreună cu avizele Ministerului Afacerilor Interne, ale Serviciului de Informații și Securitate și cu cererea solicitantului, le expediază Președintelui Republicii Moldova, pentru examinare;

b) recepționează și examinează cererile pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere, conform prevederilor art.10, verifică documentele prezentate la cerere, care fac dovada întrunirii de către persoană a condițiilor stabilite de lege, iar în caz de necesitate este în drept să solicite informații suplimentare necesare de la autoritățile competente din țară sau din străinătate în modul stabilit de actele normative naționale sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

c) confirmă/infirmă apartenența sau neapartenența persoanelor la cetățenia Republica Moldova;

d) înaintează Președintelui Republicii Moldova propuneri argumentate privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova, în temeiul documentelor și informației acumulate de la autoritățile publice, ca urmare a avizării propunerii de retragere a cetățeniei Republicii Moldova cu Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova;

e) eliberează documente ce confirmă dobândirea sau pierderea cetățeniei Republicii Moldova;

f) ține evidenta persoanelor care au dobândit sau au pierdut cetățenia Republicii Moldova;

g) execută decretele și deciziile Președintelui Republicii Moldova în materie de cetățenie;

Articolul 27. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Externe și ale misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova

Ministerul Afacerilor Externe, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova:

a) recepționează de la persoane cu domiciliul în străinătate sau aflate în străinătate, în condițiile prezentei legi, cererile pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere, pentru redobândirea cetățeniei Republicii Moldova, pentru renunțarea la cetățenia Republicii Moldova și pentru abrogarea Decretului sau a părții din Decretul Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea renunțării la cetățenia Republicii Moldova, adună date despre solicitant, verifică documentele prezentate și împreună cu avizele serviciilor de resort le expediază autorităților competente spre soluționare;

b) confirmă/infirmă apartenența sau neapartenența persoanelor la cetățenia Republicii Moldova;

c) înaintează Președintelui Republicii Moldova propuneri întemeiate privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova;

d) eliberează documente ce confirmă dobândirea sau pierderea cetățeniei Republicii Moldova persoanelor domiciliat sau aflate în străinătate;

e) execută decretele și deciziile Președintelui Republicii Moldova în materie de cetățenie.

Articolul 28. Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne

Ministerul Afacerilor Interne:

a) acumulează date despre solicitant, efectuează verificările necesare pentru a stabili dacă există temei de refuz în acordarea cetățeniei Republicii Moldova, întocmește avize privind acordarea, redobândirea (în cazul persoanelor domiciliat pe teritoriul Republicii Moldova) sau retragerea cetățeniei Republicii Moldova și le prezintă Agenției Servicii Publice sau Ministerului Afacerilor Externe;

b) prezintă Agenției Servicii Publice propuneri privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova;

Articolul 29. Atribuțiile Serviciului de Informații și Securitate

Serviciul de Informații și Securitate:

a) constată dacă persoana cu vârsta peste 14 ani, care solicită sau pentru care se solicită dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere, prin naturalizare sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova nu cade sub incidența art.19 și întocmește, în condițiile prezentei legi, un aviz argumentat în acest sens, pe care îl prezintă autorității competente solicitante;

b) prezintă Agenției Servicii Publice propuneri argumentate privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova, precum și avizează propunerile de retragere a acesteia la solicitarea autorităților competente.

Articolul 30. Comisia pentru problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova

Pentru examinarea prealabilă a problemelor cetățeniei Republicii Moldova, pe lângă Președintele Republicii Moldova activează Comisia pentru problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordării de azil politic. Componenta nominală, Regulamentul privind modul de organizare și funcționare a Comisiei pentru problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordării de azil politic se stabilesc prin decretul Președintelui Republicii Moldova.

Articolul 31 Atribuții suplimentare în materie de cetățenie ale autorităților publice

Autoritățile publice care dețin informații despre faptul că solicitantul nu întrunește condițiile pentru acordarea sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova le vor comunica Comisiei pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Articolul 32 Atribuțiile Ministerului Educației și Cercetării

Verificarea gradului de cunoaștere a prevederilor Constituției Republicii Moldova și a limbii române a persoanelor care solicită dobândirea cetățeniei Republicii Moldova se efectuează de către Ministerul Educației în modul stabilit de Guvern.

Capitolul VI

PROCEDURA DOBÂNDIRII ȘI PIERDERII CETĂȚENIEI REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 33. Cererea pentru dobândirea, redobândirea sau renunțarea la cetățenia Republicii Moldova

Cererea pentru dobândirea, redobândirea sau renunțarea la cetățenia Republicii Moldova reprezintă un formular-tip care conține date cu caracter personal necesare pentru constituirea și actualizarea Registrului de stat al populației și se completează în limba română. Modelele formularelor-tip se aprobă de către Agenția Servicii Publice.

Articolul 34. Depunerea cererii

(1) Cererea pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare se adresează Președintelui Republicii Moldova și se depune personal la subdiviziunile Agenției Servicii Publice. Cererea pentru redobândirea cetățeniei Republicii Moldova se adresează Președintelui Republicii Moldova și se depune personal la subdiviziunile Agenției Servicii Publice în cazul în care solicitantul are ședere legală pe teritoriul Republicii Moldova, iar în cazul persoanei cu domiciliul în străinătate – la misiunea diplomatică sau oficiul consular al Republicii Moldova, ori la Ministerul Afacerilor Externe.

(2) Cererea pentru abrogarea Decretului sau a părții din Decretul Președintelui Republicii Moldova privind aprobarea renunțării la cetățenia Republicii Moldova se adresează Președintelui

Republicii Moldova și se depune personal la subdiviziunile Agenției Servicii Publice, iar în cazul persoanei aflate în străinătate – la misiunea diplomatică sau la oficiul consular al Republicii Moldova.

(3) Cererea pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere se adresează Agenției Servicii Publice și se depune personal, la subdiviziunea acesteia, iar în cazul persoanei aflate în străinătate – la misiunea diplomatică sau la oficiul consular al Republicii Moldova.

(4) Cererea pentru renunțarea la cetățenia Republicii Moldova se adresează Președintelui Republicii Moldova și se depune personal, la misiunea diplomatică sau la oficiul consular al Republicii Moldova.

(5) În cazul copilului cererea pentru dobândirea prin naturalizare sau prin recunoaștere, pentru redobândirea sau renunțarea la cetățenia Republicii Moldova, se depune de către reprezentantul legal al acestuia (unul dintre părinți, tutorele, curator), cu consimțământul în scris al celuilalt părinte.

Consimțământul părinților se depune în fața persoanei responsabile din cadrul autorității responsabile de recepționarea cererii sau se prezintă în formă autenticată de notar, sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție.

În cazul în care părinții nu cad de comun acord, asupra apartenenței copilului la cetățenia Republicii Moldova va decide instanța de judecată, ținând cont de interesul superior al acestuia.

(6) În cazul copilului cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească asupra căruia nu este instituită tutela sau curatela, inclusiv a celui care beneficiază de o formă de protecție de tip familial sau de tip rezidențial, cererea pentru dobândirea prin recunoaștere sau pentru redobândirea cetățeniei Republicii Moldova se depune de către autoritatea tutelară teritorială în a cărei rază teritorială este locul aflării acestuia.

(7) În cazul persoanei supuse măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei cererea se depune de către tutore.

(8) La depunerea cererii scrise în numele copilului care a atins vârsta de 14 ani este necesar consimțământul acestuia, care se depune în scris în fața persoanei responsabile din cadrul autorității responsabile de recepționarea cererii sau se prezintă în forma autentică de notar, sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. Consimțământul copilului nu este obligatoriu pentru situațiile în care acesta se încadrează în condițiile legale pentru a fi recunoscut apatrid sau este lipsit de discernământ.

(9) Dacă solicitantul este analfabet, este surd, mut sau surdomut, cererea în materie de cetățenie se depune în prezența unui traducător/interpret, din contul și sub răspunderea proprie a solicitantului.

(10) Dacă solicitantul din anumite motive nu poate completa și semna cererea sau orice alt document, el poate împuternici o altă persoană să le completeze să le semneze în prezența sa și a persoanei responsabile din cadrul autorității competente, fapt despre care se menționează în cererea respectivă.

(11) În situațiile în care sunt necesare clarificări suplimentare privind dobândirea sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova, autoritatea responsabilă de examinarea cererii, Comisia pentru problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordarea azilului politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova, precum și autoritățile publice abilitate să avizeze cererile în materie de cetățenie, au dreptul să convoace solicitantul la un interviu.

(12) Autoritățile responsabile de examinarea cererii în materie de cetățenie sunt în drept să efectueze demersuri ce se impun în adresa autorităților emitente, inclusiv ale statelor străine, în vederea stabilirii autenticității unor înscrisuri ori a veridicității unor fapte atestate de actele depuse de către solicitant.

Articolul 35. Propunerile privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova

Propunerile, avizele și alte materiale referitoare la retragerea cetățeniei Republicii Moldova se vor înainta Președintelui Republicii Moldova de Agenția Servicii Publice, precum și de Ministerul Afacerilor Externe direct sau prin intermediul misiunilor diplomatice sau al oficiilor consulare ale Republicii Moldova.

Articolul 36. Taxele și tarifele

(1) Pentru examinarea cererii în materie de cetătenie a Republicii Moldova depusă în Republica Moldova se încasează taxa de stat stabilită de lege și tarifele pentru prestarea serviciilor stabilite de Guvern.

(2) Pentru examinarea cererii în materie de cetătenie depusă în străinătate se încasează taxa consulară stabilită de lege și tarifele pentru prestarea serviciilor stabilite de Guvern.

Articolul 37. Documentele pentru dobândirea, redobândirea și renunțarea la cetățenia Republicii Moldova

(1) Lista documentelor pentru dobândirea sau redobândirea cetățeniei Republicii Moldova, precum și pentru renunțarea la cetățenia Republicii Moldova se stabilește de Guvern.

(2) Documentele pentru dobândirea, redobândirea sau renunțarea la cetățenia Republicii Moldova se prezintă în original în limba română, iar cele întocmite în altă limbă se prezintă în traducere oficială, autenticată în modul stabilit de actele normative naționale sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(3) Documentele întocmite sau legalizate de o autoritate străină sau de un agent public străin care atestă îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru dobândirea sau pierderea cetățeniei Republicii Moldova pot fi luate în considerare numai dacă sunt apostilate de autoritățile din statul respectiv sau, după caz, supralegalizate de misiunea diplomatică sau oficiul consular al Republicii Moldova din acel stat ori de către Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Moldova, pentru certificarea autenticității semnăturilor și sigiliului aplicate pe acestea.

(4) Documentele electronice eliberate de către statele cu care Republica Moldova are încheiate acorduri cu privire la recunoașterea semnăturilor electronice create utilizând un certificat calificat al cheii publice eliberat de un prestator de servicii de încredere, se acceptă în cazul în care este asigurată funcționarea dispozitivului de verificare a semnăturilor electronice în conformitate cu recomandările Comisiei Europene referitoare la preluarea și adăugarea certificatelor calificate emise de subiecții din lista de încredere a prestatorilor de servicii de încredere calificați, precum și cu normele tehnice în domeniul semnăturii electronice avansate calificate.

Articolul 38. Termenul de examinare a cererilor și a propunerilor în materie de cetățenie a Republicii Moldova

(1) Cererile pentru redobândirea și dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare, prin recunoaștere, pentru renunțarea la cetățenia Republicii Moldova și a propunerilor privind retragerea cetățeniei Republicii Moldova se examinează în termen de până la un an.

(2) Termenul prevăzut la alineatul (1) va fi prelungit cu timpul necesar în mod rezonabil pentru efectuarea demersurilor ce se impun în vederea stabilirii autenticității unor înscrisuri ori a veridicității unor fapte atestate de actele depuse de către solicitant, sau pentru lichidarea neconformităților identificate în procesul de examinare a cererii, dar care nu poate depăși 6 luni.

(3) Termenul începe să curgă din ziua în care au fost depuse toate documentele necesare pentru dobândirea, redobândirea sau renunțarea la cetățenia Republicii Moldova.

(4) Cererea pentru dobândirea, renunțarea la Cetățenia Republicii Moldova și propunerile pentru retragerea cetățeniei Republicii Moldova repetate se examinează numai în cazul lichidării de către solicitant a neconformităților care au generat respingerea cererii sau în cazul constatării unor circumstanțe esențiale necunoscute până atunci și prezentării documentelor justificative în acest sens.

Articolul 39. Jurământul de credință față de Republica Moldova

(1) Jurământ de credință față de Republica Moldova se depune în termen de un an de la data intrării în vigoare a decretului Președintelui Republicii Moldova, în fața președintelui raionului sau primarului municipiului ori, după caz, în fața șefului misiunii diplomatice sau al oficiului consular al Republicii Moldova, de către persoana căreia i s-a acordat cetățenia Republicii Moldova sau care o redobândește și are următorul conținut:

„Eu (*prenumele, numele*), născut la (*data și locul nașterii*), jur să fiu devotat statului Republica Moldova, să respect cu sfințenie Constituția și legile Republicii Moldova, să apăr drepturile și

interesele naționale ale Republicii Moldova și să nu întreprind nici o acțiune care ar prejudicia statalitatea și integritatea Republicii Moldova”.

(2) Efectele decretului Președintelui Republicii Moldova de acordare sau de redobândire a cetățeniei Republicii Moldova încetează față de persoana care a dobândit sau a redobândit cetățenia Republicii Moldova potrivit acestui decret, dacă din motive imputabile persoanei respective aceasta nu a depus jurământul de credință, în termenul prevăzut la alin. (1).

(3) În situația în care copiii dobândesc cetățenia Republicii Moldova concomitent cu părinții sau cu unul din ei, aceștia sunt înscrși în adeverința de cetățenie a părinților și nu depun jurământul de credință față de Republica Moldova.

(4) În cazul în care copilul devine major în perioada de soluționare a cererii și până la data dobândirii de către părinți a cetățeniei Republicii Moldova, acesta va depune jurământul de credință față de Republica Moldova și i se va elibera adeverința de cetățenie distinctă.

(5) Cetățenia Republicii Moldova se dobândește prin naturalizare, în interesul Republicii Moldova sau se redobândește la data depunerii jurământului.

Articolul 40. Documentele aferente dobândirii sau pierderii cetățeniei Republicii Moldova

Persoana care a dobândit, a redobândit sau a pierdut cetățenia Republicii Moldova în modul stabilit de prezenta lege primește la Agenția Servicii Publice ori la misiunea diplomatică sau oficiul consular al Republicii Moldova documentul care atestă dobândirea sau pierderea cetățeniei Republicii Moldova. Informația respectivă se actualizează în Registrul de stat al populației

Capitolul VII

CONTESTAREA DECIZIILOR ÎN MATERIE DE CETĂȚENIE A REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 41. Contestarea decretului Președintelui Republicii Moldova

Decretul Președintelui Republicii Moldova în materie de cetățenie poate fi contestat în instanța de judecată în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare.

Articolul 42. Contestarea deciziilor autorităților publice

Respingerea cererii în materie de cetățenie a Republicii Moldova de către autoritatea competentă în materie de cetățenie, încălcarea termenelor și/sau eludarea procedurii de examinare a cererii, de executare a hotărârilor în materie de cetățenie a Republicii Moldova, precum și alte acțiuni ale autorităților competente pot fi contestate, în modul stabilit de Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018.

Capitolul VIII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 43. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare peste 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) În termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 44. Dispoziții tranzitorii

(1) Cererile aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor examina în conformitate cu prevederile legii în vigoare la data depunerii acesteia.

(2) Agenția Servicii Publice este responsabilă de supravegherea procesului de prestare a serviciilor publice în materie de cetățenie, efectuat de subdiviziunile structurale aflate sub autoritatea sa și este în drept să constate nulitatea actelor administrative care nu sunt conforme cu normele și reglementările din domeniul de referință, precum și actele neconforme emise de către MDOC și transmise Agenției Servicii Publice pentru păstrare.

Articolul 45.

La intrarea în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000.

**PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI
IGOR GROSU**

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii cetățeniei Republicii Moldova

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Legii cetățeniei Republicii Moldova este inițiativa legislativă a unui grup de deputați în Parlament.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

- Art. 73 din *Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994* („Articolul 73. Inițiativa legislativă - Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților în Parlament, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia.”);
- Art. 47 din *Legea nr. 797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului (Articolul 47. Condițiile exercitării dreptului de inițiativă legislativă și subiecții acestui drept)*.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Proiectul legii cetățeniei Republicii Moldova a fost elaborat în temeiul recomandărilor expuse în Raportul de Evaluare ex-post de impact a Legii cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02.06.2000, aprobat prin Decizia Comisiei Securitate Națională, Apărare și Ordine Publică CSN 04 nr. 427 din 20.12.2024, (*în continuare - Raport*) și a Raportului de evaluare ex-post juridică a Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000 din 19 septembrie 2023.

Documentele menționate conțin constatări care denotă relevanța revizuirii în fond a legii supuse evaluării, or contextul socio-politic și economic al Republicii Moldova s-a schimbat semnificativ de la momentul declarării independenței în 1991 datorită unor procese precum migrația masivă a populației, fenomenul cetățeniei multiple, nevoilor de a proteja drepturile diasporei, problemelor de securitate legate de acordarea frauduloasă a cetățeniei, integrarea europeană și racordarea legislației naționale la standardele Uniunii Europene.

De asemenea, în Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2000, au fost identificate un șir de vulnerabilități și inadvertențe rezultate din interpretabilitatea unor norme, care urmează a fi actualizate și echilibrate pentru a reflecta cerințele sociale actuale, influențate de evenimentele internaționale recente, precum și pentru asigurarea unui proces clar, transparent și sigur la obținerea cetățeniei Republicii Moldova.

Potrivit Raportului, în rezultatul procesului de analiză a informațiilor concludente prezentate de autoritățile publice raportoare au fost identificate un șir de obstacole de ordin juridic și aplicativ, în temeiul cărora autoritățile respective în unanimitate au constatat necesitatea elaborării unei legi noi cu privire la cetățenie, care ar corespunde intereselor naționale și totodată standardelor internaționale în materie de cetățenie la care Republica Moldova este parte.

Republica Moldova a ratificat și a aderat la tratatele internaționale, inclusiv Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale, Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice, Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, împreună cu protocoalele adiționale aferente. Aceste angajamente au fost consolidate prin aderarea la Convenția Europeană privind Cetățenia, încheiată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997.

Prin aderarea la Convenția Europeană cu privire la cetățenie, Republica Moldova și-a asumat obligații privind respectarea și promovarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor săi în contextul cetățeniei. Aceste obligații includ asigurarea nediscriminării, egalității în fața legii și a tratamentului

juridic, precum și asigurarea unui cadru legal coerent și transparent pentru procesele de dobândire, păstrare și pierdere a cetățeniei.

Respectând și aplicând prevederile Convenției, Republica Moldova își consolidează angajamentul față de principiile statului de drept și de promovare a drepturilor omului, contribuind la consolidarea relațiilor sale cu alte state europene și cu comunitatea internațională în ansamblu. Astfel, pentru Republica Moldova, aderarea la Convenția Europeană cu privire la cetățenie, încheiată la Strasbourg la 6 noiembrie 1997, a reprezentat o etapă semnificativă în alinierea cadrului legal național la standardele internaționale în domeniul drepturilor omului și cetățeniei.

Aceste ajustări vizează procedurile, criteriile de eligibilitate, drepturile și obligațiile cetățenilor, precum și alte aspecte relevante legate de cetățenie, integrate în cadrul Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000.

Astfel, evidențiem principalele recomandări din Raport, care se referă la aspectele normative problematice și urmează a fi luate în considerație la elaborarea și adoptarea noii legi:

2.2.1 Asigurarea conformității cu standardele internaționale și sporirea clarității legii.

2.2.2 Unificarea procedurilor de dobândire a cetățeniei prin recunoaștere pentru toate categoriile de solicitanți, indiferent de motivul solicitării. Această modificare va simplifica și accelera procesul, eliminând birocrăția și asigurând un tratament egal pentru toți aplicanții pentru cetățenia Republicii Moldova.

2.2.3 Separarea clară a procedurilor pentru minorii și adulții care vor dobândi cetățenia prin recunoaștere, în conformitate cu Convenția ONU privind Drepturile Copilului. Măsura dată va contribui la asigurarea protecției speciale a copiilor și va reduce riscul de confuzie în aplicarea legii.

2.2.4 Stabilirea cerinței de cunoaștere a limbii române și a prevederilor Constituției pentru toate temeiurile de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova și definirea categoriilor de persoane care vor fi exonerate de această condiție. Astfel, introducerea unei cerințe pentru cunoașterea limbii române pentru solicitanții de cetățenie are scopul de a facilita integrarea socială și culturală a noilor cetățeni în comunitate.

2.2.5 Aplicarea măsurilor eficiente împotriva fraudelor și corupției, prin adoptarea unor norme stricte pentru acceptarea documentelor și verificarea lor riguroasă pentru a preveni fraudarea procesului de acordare a cetățeniei și pentru a proteja securitatea națională.

Serviciul de Informații și Securitate a sesizat prezența unor vulnerabilități legislative, precum și norme ce necesită a fi precizate și clarificate, deoarece acestea creează condiții pentru obținerea cetățeniei Republicii Moldova de către cetățeni străini, cu potențial profil de risc pentru securitatea statului. În acest context, au fost sesizate vulnerabilități generate de prevederile ce reglementează dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere (în conformitate cu art.12 alin.(1¹) din Legea 1024/2000)

2.2.6 Implementarea măsurilor restrictive internaționale, în conformitate cu obligațiile internaționale, prin respingerea cererilor de dobândire a cetățeniei pentru persoanele împotriva cărora au fost aplicate măsuri restrictive internaționale.

2.2.7 Eliminarea reprezentanților/mandatarilor din proces și depunerea cererii în materie de cetățenie personal de către solicitant, prin excluderea posibilității depunerii cererilor de cetățenie prin intermediari. Prin astfel de măsuri va fi consolidată integritatea procesului și vor fi reduse riscurile de corupție și influențe externe.

2.2.8 Excluderea incertitudinii cu referire la categoriile de străini care sunt în drept să depună cerere pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare, precum și la calcularea perioadei de ședere legală și/sau domiciliere pe teritoriul țării de către solicitanții de cetățenie. Astfel, în cadrul proceselor de examinare a cererilor pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare (în temeiul art. 17, alin (1), lit. b) din Legea 1024/2000), SIS a sesizat prezența problemei în acest sens care este generată de faptul că în condițiile de aplicare, indicate la art. 17 alin (1) lit. a)-d) din Legea 1024/2000, se operează cu mai multe sintagme cu referire la „domiciliul” și „perioada de ședere” a solicitantului pe teritoriul Republicii Moldova: domiciliul legal și obișnuit-alin.(1); domiciliul-alin.(1) lit. a), b) și d); domiciliul în mod continuu-alin (1), lit.c); termen de ședere legală și continuă-alin.(3).

Totodată, legea nu reglementează condițiile sau modul de calculare a termenului de ședere legală și continuă și/sau a domiciliului în mod continuu, în special în cazurile când solicitantul s-a aflat în afara teritoriului Republicii Moldova o perioadă îndelungată de timp pe parcursul unui an. În acest context, în practica autorităților abilitate apar neclarități la calificarea și calcularea perioadei de ședere legală și/sau domiciliere pe teritoriul țării de către solicitanți, motiv care impune ajustarea prevederilor vizate întru asigurarea cerinței de claritate și aplicare uniformă a normei legale.

Există neclarități în cadrul procesului de examinare a cererilor pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare (în temeiul art. 17 din Legea 1024/2000) Astfel, SIS a sesizat situații de incertitudine ce necesită interpretare și/sau ajustare ce vizează cazurile de recepționare, de către autoritățile competente (Agenția Servicii Publice), a solicitărilor de acordare a cetățeniei Republicii Moldova depuse de către cetățeni străini care beneficiază doar de permis de ședere provizorie. În acest context, în conformitate cu prevederile art. 17 alin. (1) din Legea 1024/2000, cetățenia Republicii Moldova poate fi acordată străinului cu domiciliul legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, art. 1 din Legea vizată stabilește necesitatea șederii legale a acestor categorii de solicitanți pe o perioadă nedeterminată de timp, care poate fi atinsă doar prin obținerea dreptului de ședere permanent (art. 44 din Legea nr. 200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova). În astfel de cazuri, SIS a atenționat/sesizat de repetate ori autoritatea competentă (Agenția Servicii Publice) despre neîntrunirea integrală de către solicitanți a condițiilor legale necesare pentru obținerea cetățeniei Republicii Moldova.

Comisia pentru problemele cetățeniei și acordării de azil politic de pe lângă Președintele Republicii Moldova constată că unele modificări operate în Legea nr. 1024/2000, au generat neconcordanțe, incoerențe și interpretări neuniforme ale normelor legale. În special, Comisia s-a referit la cazurile de acordare a cetățeniei în condițiile naturalizării solicitanților care au drept scop doar ședere provizorie (pe o perioadă determinată de timp) pe teritoriul Republicii Moldova în baza permiselor respective sau acordarea cetățeniei moldovenești copilului, cetățean străin sau apatrid, cu domiciliul legal și obișnuit pe teritoriul Republicii Moldova, la întrunirea condiției de domiciliere pe teritoriul Republicii Moldova timp de 5 ani înaintea împlinirii vârstei de 18 ani.

2.2.9 Stabilirea criteriilor de apreciere a existenței mijloacelor legale de venit pentru asigurarea unei existențe decente a străinilor care depun cereri de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova. În procesul de examinare a cererilor pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin naturalizare (în temeiul art. 17 din Legea 1024/2000) există neclarități ce se referă la acest aspect. În urma verificărilor realizate de SIS în raport cu informațiile anexate la dosarele solicitanților au scos în evidență un șir de carențe și anume: • Angajarea unor solicitanți în câmpul muncii poartă un caracter fictiv, aceștia obținând dovada angajării prin intermediul unor relații stabilite (personale, economice, etnice etc.) cu administratori ai unor persoane juridice; • Indicarea datelor eronate cu privire la mărimea veniturilor oficiale obținute. Totodată, verificările realizate prin intermediul sistemelor informaționale ale instituțiilor de stat competente în unele cazuri nu confirmă informațiile prezentate de către solicitanți în documentul de referință (termenul angajării, mărimea salariului, etc.

Lipsește cerințele de desfășurare a activității pe termen minim stabilit (lipsa indicilor care ar reprezenta obținerea de către solicitant a unui venit stabil și de integrare reușită în societate). Conform observațiilor realizate de autoritățile competente, aproximativ 40% din solicitanții se angajează cu câteva luni sau chiar săptămâni înainte de depunerea cererii, iar după obținerea cetățeniei aceștia se concediază.

2.2.10 Stabilirea dreptului autorităților implicate în procesul de examinare și avizare a cererilor pentru cetățenia Republicii Moldova să convoace solicitantul la un interviu.

Au fost constatate lacune în procesul de examinare a dosarelor solicitanților de cetățenie. La momentul actual, pentru SIS constituie o imposibilitate de a efectua o verificare amplă a cetățenilor unor state care depun actele în cadrul Ambasadelor Republicii Moldova fără a petrece interviu specific procedurii și ulterior aceștia obțin cetățenia fără a mai veni pe teritoriul Republicii Moldova. În acest context, se consideră oportun de a efectua modificări corespunzătoare la procedura de obținere a cetățeniei Republicii Moldova, care ar permite aplicarea unor mecanisme de examinare mai riguroase astfel încât să fie evitate, pe cât posibil, situațiile de genul exemplificat.

2.2.11 Excluderea trimiterii din Legea cetățenei Republicii Moldova nr. 1024/2000 la Legea nr.3465/1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova.

Potrivit art. 37 alin. (2) din Legea cetățenei (documentele necesare aprobării renunțării la cetățenie), limba în care se prezintă documentele enumerate la alin. (1) este stabilită în Legea nr.3465/1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova Totodată, actul normativ în cauză a fost abrogat prin Legea nr. 234/2021 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova, lege care la rândul ei, a fost abrogată prin Legea nr. 95/2022 pentru modificarea unor acte normative. Or, la moment, nu este o claritate în ce limbă, cu excepția celei române, pot fi prezentate documentele necesare aprobării renunțării la cetățenia Republicii Moldova.

Un alt aspect, care nu este evidențiat în Raport, dar generează incertitudine, constă în lipsa unei definiții clare în Lege privind statutul juridic al persoanelor care dobândesc cetățenia Republicii Moldova prin naștere, în conformitate cu art. 11 alin. (1) lit. a) și b) din Legea cetățenei, însă nu obțin dovada cetățeniei (acte de identitate) până la vârsta de 18 ani, în pofida obligației prevăzute la art. 7 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, de a obține cartea de identitate începând cu vârsta de 14 ani.

Această incertitudine se conturează în special la solicitarea informației cu privire la apartenența sau neapartenența acestor persoane la cetățenia Republicii Moldova. La acest subiect, Comisia juridică, numiri și imunități din cadrul Parlamentului Republicii Moldova s-a expus în avizul consultativ (scr. CJ-10 nr. 220 din 25.07.2017) asupra aplicării art. 11 și 12 din Legea cetățenei Republicii Moldova nr. 1024/2000. Potrivit avizului, reglementările legale prin care statul recunoaște persoanelor, în anumite cazuri, cetățenia Republicii Moldova sunt justificate de unul din principiile generale statuat la art. 7 din legea specificată și anume – principiul evitării apatridiei.

Cu toate acestea, chiar și atunci când statul recunoaște sau acordă automat cetățenia Republicii Moldova urmează să-și exprime consimțământul, urmând etapele procedurale stabilite de lege.

Atât timp cât persoana, căreia Legea îi oferă un anumit drept nu își exprimă intenția de al exercita, statul nu poate să o impună să facă acest lucru sau să-i atribuie un statut juridic fără acordul acesteia exprimat formal.

Drept urmare, pentru a dobândi cetățenia Republicii Moldova este nevoie de a întreprinde anumite acțiuni de a parcurge o procedură legală. Astfel solicitantul urmează să prezinte anumite documente, care ar justifica întrunirea condițiilor prevăzute de Lege și de care organele competente au nevoie pentru a declanșa procedura de acordare a cetățeniei.

Comisia accentuează că, art. 5 din Legea cetățenei Republicii Moldova nr. 1024/2000 stabilește că dovada cetățeniei Republicii Moldova se face cu buletinul de identitate, cu pașaportul, cu certificatul de naștere în cazul copilului sau cu un certificat eliberat de autoritățile competente ale Republicii Moldova, iar pentru eliberarea actelor de identitate persoana trebuie să-și manifeste voința, or autoritatea competentă nu eliberează din propria inițiativă acte de identitate.

Articolul 12 alin. (1) din Legea cetățenei Republicii Moldova nr. 1024/2000 statuează că sunt recunoscute ca cetățeni ai Republicii Moldova persoanele care au dobândit și au păstrat această cetățenie potrivit legislației anterioare, precum și persoanele care au dobândit cetățenia conform prezentei legi.

Conform acestei norme, rezultă că toate persoanele care au fost considerați cetățeni ai Republicii Moldova necondiționat, inclusiv fără cerința de a depune o cerere în acest sens, sunt cetățeni ai Republicii Moldova, indiferent dacă au obținut dovada cetățeniei sau nu. Potrivit art. 2 pct. 2 din Legea nr. 596/1991 cu privire la cetățenia Republicii Moldova (actualmente abrogată) era prevăzut că persoanele născute pe teritoriul Republicii Moldova și domiciliat pe acest teritoriu la data intrării în vigoare a legii respective (04.07.1991) sunt cetățeni ai Republicii Moldova. De asemenea, art. 11 alin. (1) lit. a) din Legea cetățenei Republicii Moldova nr. 1024/2000 prevede că copilul născut din

părinți, ambii sau unul dintre ei, la momentul nașterii copilului, este cetățean al Republicii Moldova, este considerat cetățean al Republicii Moldova.

Prin urmare, persoanele care la data nașterii sau la 04.07.1991 întruneau condițiile legale enunțate supra, deși au emigrat din Republica Moldova o perioadă îndelungată (15, 20, 30 de ani în urmă), urmașii acestora născuți în străinătate, precum și alte persoane născute din cetățeni ai Republicii Moldova, se consideră „de jure” cetățeni ai Republicii Moldova, în pofida faptului că nu au obținut dovada apartenenței la cetățenia Republicii Moldova.

Totuși, pentru recunoașterea categoriilor de persoane specificate supra, cetățeni ai Republicii Moldova conform prevederilor art. 12 alin. (1) și (3) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, în redacția Legii nr. 149/2024, este necesară determinarea apartenenței acestora la cetățenie.

De regulă, aceste persoane sunt născute în străinătate, nu au intrat nici o dată pe teritoriul Republicii Moldova și nașterea lor nu este transcrisă în registrele de stare civilă în pofida obligației cetățenilor Republicii Moldova de a declara transcrierea, în termen de 6 luni de la întoarcerea în țară sau de la primirea din străinătate a certificatului de stare civilă ori a copieii sau extrasului de pe actul de stare civilă, prevăzută la art. 13 alin. (2) din Legea nr. 100/2001 privind actele de stare civilă.

Conform prevederilor art. 12 alin. (1¹) din aceeași lege, persoanele cu vârsta de peste 18 ani, născute pe teritoriul Republicii Moldova, care nu sunt luate în evidență de autoritatea competentă ca cetățeni ai Republicii Moldova și care nu dețin dovada cetățeniei sunt recunoscute ca cetățeni ai Republicii Moldova la cerere.

Astfel, constatăm o diversitate de proceduri pentru recunoașterea persoanelor cetățeni ai Republicii Moldova în funcție de locul nașterii sau domiciliul solicitantului ori al ascendenților acestuia, de statutul juridic al părinților la data nașterii solicitantului etc.

În contextul aspirației Republicii Moldova de integrare în Uniunea Europeană, inclusiv în cadrul regimului liberalizat de vize pentru cetățenii moldoveni în statele Uniunii Europene, au sporit tentativele de dobândire frauduloasă a cetățeniei Republicii Moldova de către persoanele din anumite state, care sunt supuse măsurilor restrictive internaționale, fără a avea un temei legal. Astfel în ultimii 3 ani au fost identificate și contracarate circa 100 de tentative de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova prin fraudă (în special prin recunoaștere în temeiul art. 12 alin. (2)), în baza documentelor de proveniență necunoscută sau falsificate.

Prin urmare, instituțiilor guvernamentale le revine responsabilitatea de a verifica într-un mod mai riguros documentele prezentate de solicitant, precum și orice alte informații necesare pentru a determina eligibilitatea acestuia pentru cetățenie. Procedura nu trebuie să se limiteze doar la verificarea actelor prezentate de solicitant și a datelor din cazierul judiciar.

Spectrul de măsuri ar trebui reevaluat (conform practicilor altor state) astfel încât să cuprindă și verificarea:

- istoricului de călătorii internaționale, pentru a se asigura că nu a avut interdicție de a intra sau a rămâne în alte țări;
- antecedentelor financiare;
- stării de sănătate, pentru a se asigura că nu prezintă riscuri pentru sănătatea publică;
- istoricului familial și al relațiilor cu persoane din R. Moldova sau din alte țări;
- integrității (verificarea istoricului personal și a caracterului moral al solicitantului).

În context, este imperativ de examinat posibilitatea extinderii termenului de examinare a cererilor pentru toate categoriile de solicitanți până la 12 luni, cu posibilitatea prelungirii (temeinic argumentată) a acestui termen în situații când există indicatori de incompatibilitate cu interesele de securitate națională. La fel, este necesară o delimitare clară a atribuțiilor instituțiilor de verificare astfel încât să fie respectată și asigurată integritatea și credibilitatea procesului de acordare a cetățeniei.

În general, acordarea cetățeniei trebuie privită ca o recunoaștere a drepturilor și responsabilităților legale ale unei persoane într-o anumită țară. Întru asigurarea unui proces just și echitabil de obținere a cetățeniei este important să existe reguli clare și transparente, cu criterii precise de evaluare a eligibilității solicitanților.

Este de menționat că pentru gestionarea situației în domeniul cetățeniei provocate de evenimentele, marcate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care a influențat la amplificarea riscului de tentative de obținere frauduloasă a cetățeniei prin utilizarea de documente falsificate sau de proveniență necunoscută și, în special, prevenirea cazurilor de acordare a cetățeniei persoanelor care prezintă pericol pentru ordinea publică, consolidarea securității naționale și asigurarea integrității procesului de acordare a cetățeniei în Republica Moldova, la 14.06.2024, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 149/2024 pentru modificarea Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000.

Potrivit noilor reglementări, cererile persoanelor care solicită determinarea apartenenței la cetățenia Republicii Moldova potrivit art. 12 alin. (1) sau recunoașterea cetățeniei Republicii Moldova potrivit art. 12 alin. (1¹) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, sunt avizate de către Serviciul de Informații și Securitate. Această acțiune condiționează prezentarea, de către persoanele respective, a autobiografiei și a certificatului de cazier judiciar din țara/țările ai căror cetățeni sunt, din țara de domiciliere și din Republica Moldova.

Deși, modificarea respectivă axată pe criteriile de securitate, constituie un pas important în perfecționarea cadrului normativ în materie de cetățenie, nu este suficient pentru a lichida toate vulnerabilitățile identificate în Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000.

În contextul raționamentelor enunțate, este oportună elaborarea proiectului Legii cetățeniei Republicii Moldova în redacție nouă preluând bunele practici ale Uniunii Europene.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Sub aspectul argumentelor enunțate, a fost revizuită în fond redacția actuală a Legii cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, astfel, a fost elaborat un proiect de lege în acest sens.

Obiectivul proiectului constă în remedierea inadvertențelor și înlăturarea vulnerabilităților identificate în Legea în vigoare și în armonizarea acestuia cu standardele actuale, printr-o reglementare coerentă și adaptată contextului juridic și social contemporan și anume:

3.1.1 Capitolul „Dispoziții generale” din proiect stabilește premisele normative fundamentale ale reglementării, prin definirea clară a principiilor, terminologiei și cadrului de aplicare, în conformitate cu cerințele actuale ale sistemului juridic național și ale standardelor internaționale relevante;

3.1.2 Revizuirea conceptuală a normelor care prevăd dobândirea cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere (art. 10 din proiect) sub aspectul unificării procedurii de dobândire a cetățeniei, indiferent de categoria de persoane, asigurând astfel un proces clar, transparent și eficient în aplicarea normelor legale, care respectă principiile de coerență, egalitate și conformitate internațională.

Aceste modificări vor asigura:

a) Coerența și claritatea normelor legale: Unificarea procedurilor elimină ambiguitățile și posibilele interpretări contradictorii care pot apărea din aplicarea diferitelor norme pentru categorii distincte de solicitanți. Astfel, se va asigura o aplicare uniformă și corectă a legii;

b) Eficiența Procedurală: O procedură unică simplifică și accelerează procesul de examinare a cererilor, reducând birocrăția și resursele administrative necesare pentru gestionarea multiplelor proceduri. Acest lucru este benefic atât pentru autorități, cât și pentru solicitanți;

c) Echitatea socială privită prin prisma egalității tuturor persoanelor în fața legii: Unificarea procedurilor asigură tratament egal pentru toți solicitanții, eliminând discriminările sau favorizările pe baza categoriei de persoane. Toți solicitanții vor fi evaluați conform aceluiași criterii și norme;

d) Conformitatea cu standardele internaționale: Unificarea procedurilor de dobândire a cetățeniei sunt în linie cu bunele practici internaționale, care recomandă proceduri clare și accesibile pentru obținerea cetățeniei, respectând drepturile fundamentale ale persoanelor;

e) Transparența și predictibilitatea normelor legale: O procedură unică și clară sporește transparența procesului de dobândire a cetățeniei și oferă predictibilitate solicitanților, care vor cunoaște exact pașii și cerințele necesare pentru obținerea cetățeniei.

Totodată redacția nouă a normei destinată reglementării procedurii de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere sunt delimitate categoriile de aplicanți pentru cetățenie în funcție de vârsta acestora, copii și persoane care au atins vârsta majoratului de 18 ani.

Separarea procedurilor pentru copii vor asigura protecții speciale, în conformitate cu Convenția ONU privind Drepturile Copilului, luând în considerare interesul superior al copilului.

Normele clare care delimitează aplicații în funcție de vârstă reduc riscul de confuzii și erori administrative, facilitând gestionarea cererilor și asigurând un tratament just.

Delimitarea procedurilor în funcție de vârstă se aliniază cu standardele internaționale în materie de cetățenie și drepturile omului. Multe țări au proceduri separate pentru minori și adulți pentru a asigura că cadrul normativ este echitabil și adaptat diferitelor etape ale vieții.

Subsecvent, constatăm că delimitarea categoriilor de aplicanți la cetățenie în funcție de vârstă este determinată de necesitatea asigurării procesului de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova echitabil, transparent și eficient, adaptat la nevoile specifice ale fiecărei grupe de vârstă.

În același context, această normă stabilește un temei unic pentru toți copiii ai căror părinți au dobândit cetățenia Republicii Moldova, dacă aceștia nu au solicitat cetățenia și pentru copii, indiferent de temeiul prin care părinții au dobândit cetățenia. Această abordare va soluționa contradicțiile dintre dispozițiile legii care stabilesc temeiurile de dobândire a cetățeniei și cele ale art. 19 alin. (2) din Legea în vigoare. Conform acestei norme, copilul care nu a dobândit cetățenia Republicii Moldova împreună cu unul dintre părinți, acesta este în drept să o dobândească ulterior, până la atingerea vârstei de 18 ani, în temeiul în care cetățenia a fost dobândită de către părinte.

Or, nu în toate cazurile copilul poate întruni condițiile legale stabilite pentru temeiurile în care cetățenia a fost dobândită de către părinte.

Spre exemplificare art. 12 alin. (1¹) din Legea în vigoare stabilește condiția că solicitantul trebuie să fie cu vârsta peste 18 ani și născut pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, copilul *apriori* nu poate întruni prima condiție, iar în cazul în care este născut în străinătate nici pe a doua condiție. Imposibilitatea întrunirii condițiilor legale de către copii se atestă, de asemenea, în cazul redobândirii cetățeniei și în cazul dobândirii acesteia prin naturalizare.

Aceste situații conturează limitările actualului cadru legal, care poate împiedica copiii să dobândească cetățenia Republicii Moldova în aceleași condiții ca părinții lor. Astfel, este esențială revizuirea și unificarea temeiurilor pentru dobândirea cetățeniei de către copii, pentru a elimina aceste incoerențe și pentru a asigura drepturi egale și accesibile tuturor copiilor ai căror părinți au dobândit cetățenia Republicii Moldova.

3.1.3 Dispozițiile articolelor 11 și 12 din proiect reflectă o abordare orientată spre respectarea interesului superior al copilului și alinierea la standardele internaționale privind drepturile copilului, în special în ceea ce privește accesul echitabil la cetățenia Republicii Moldova. În contrast cu reglementările în vigoare, care permit dobândirea cetățeniei prin adopție sau tutelă doar în cazul copiilor apatrizi, proiectul extinde aplicabilitatea acestor norme și asupra altor categorii de minori, inclusiv celor plasați sub curatelă. Totodată, proiectul elimină caracterul discriminatoriu al reglementării actuale, întrucât permite minorilor menționați dobândirea cetățeniei fără a fi condiționați de renunțarea la cetățenia unui alt stat, asigurând astfel un tratament egal cu cel aplicabil altor categorii de solicitanți.

3.1.4 Un alt element nou este introducerea condiției de cunoaștere a limbii române și a prevederilor Constituției pentru persoanele care dobândesc cetățenia Republicii Moldova prin recunoaștere.

Introducerea condiției de cunoaștere a limbii române pentru aplicații de cetățenie a Republicii Moldova este determinată de necesitatea alinierii cadrului normativ național în materie de cetățenie la practicile similare din alte state europene, inclusiv România, și va asigura integrarea socială și

culturală eficientă a noilor cetățeni în comunitate. Întrunirea acestei condiții va permite acestor cetățeni să participe activ în comunitate, să înțeleagă și să respecte normele și valorile societății, precum și va îmbunătăți comunicarea și accesul la serviciile publice, inclusiv de educație, sănătate, justiție și muncă.

Comunicarea eficientă în limba oficială a statului este vitală pentru reducerea riscului de izolare și marginalizare a cetățenilor noi. Cerința de a cunoaște limba română va contribui la prevenirea acestui fenomen, va asigura ca noii cetățeni să poată participa activ la viața socială, economică și culturală a țării.

În contextul creșterii cererilor de cetățenie și a incidenței crescute a falsurilor în dosare, cerința cunoașterii limbii române va contribui la filtrarea cererilor nejustificate. Aceasta va asigura că cetățenia este acordată celor care au un interes autentic și sunt dispuși să se integreze în societate.

În același timp, statul este responsabil pentru implementarea condițiilor adecvate pentru stabilirea nivelului de competență lingvistică. Prin urmare art. 15 din proiect prevede că nivelul de cunoaștere a limbii române necesar pentru obținerea cetățeniei va fi stabilit de Guvern.

3.1.5 Condițiile de naturalizare prevăzute la art. 14 din proiect au fost revizuite pentru a asigura claritatea, coerența, predictibilitatea normelor și eliminarea ambiguităților și a normelor interpretabile, în special în ceea ce privește terminologia privind domiciliul persoanelor care aplică pentru cetățenia Republicii Moldova. Terminologia utilizată în proiect este corelată cu cea din Legea azilului în Republica Moldova nr. 270/2008 și Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, ținând cont de noile proiecte de lege privind admiterea, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova, precum și privind libera circulație și ședere pe teritoriul Republicii Moldova a cetățenilor Uniunii Europene și a membrilor de familie ai acestora.

3.1.6 Este important să evidențiem că în practică se atestă cazuri multiple de prezentare a documentelor neconforme. Aceasta subliniază necesitatea clarificării și aplicării riguroase a criteriilor de acceptare a documentelor pentru a preveni corupția, abuzurile de putere și erorile în procesul de dobândire a cetățeniei.

Cazurile respective evidențiază importanța introducerii unor norme clare și stricte pentru a asigura că doar documentele valide și conforme sunt luate în considerare în evaluarea cererilor de cetățenie, reducând astfel riscul de inechități în sistem. Prin eliminarea posibilității de interpretare subiectivă a regulilor, se crește transparența și responsabilitatea autorităților implicate în proces.

Articolul 18 din proiect stabilește reguli clare privind evitarea recepționării cererilor în materie de cetățenie în cazul în care se constată insuficiența și neconformitatea documentelor, precum și respingerea cererilor în cazurile în care aceste neconformități se identifică ulterior depunerii cererii.

Verificarea autenticității documentelor este esențială pentru a preveni fraudele și pentru a menține integritatea procesului de acordare a cetățeniei. Acceptarea documentelor fără verificare completă ar putea conduce la acordarea cetățeniei unor persoane pe baza unor informații false, ceea ce ar putea compromite securitatea națională și încrederea în sistemul de cetățenie.

Prin respingerea cererilor atunci când verificările necesare nu sunt finalizate, autoritățile asigură că doar persoanele cu intenții legitime și cu documente autentice obțin cetățenia Republicii Moldova. Acest lucru ajută la protejarea securității naționale, prevenind infiltrarea persoanelor care ar putea reprezenta riscuri pentru securitatea și stabilitatea țării.

Stabilirea unui termen clar pentru finalizarea verificărilor permite eficientizarea procedurilor administrative și evitarea blocajelor în procesul de acordare a cetățeniei. Aceasta asigură că resursele administrative sunt utilizate în mod eficient și că cererile sunt soluționate într-un timp rezonabil, fără întârzieri nejustificate.

Tot odată, este esențial să delimităm clar între cazurile de respingere a cererii și cele de refuz în acordare, redobândire sau recunoaștere a cetățeniei Republicii Moldova, așa cum sunt prevăzute în articolul 19 din proiect.

Respingerea cererii este orientată către aspecte tehnice, cum ar fi lipsa sau neconformitatea documentelor, în care persoana poate corecta deficiențele și depune o nouă cerere. Pe de altă parte,

refuzul în acordare, redobândire sau recunoaștere a cetățeniei are loc atunci când persoana în cauză nu întrunește criteriile legale pentru a obține cetățenia. Această delimitare clară între respingere și refuz asigură transparența și coerența procesului de acordare a cetățeniei și protejează drepturile și interesele solicitantului. De aceea, aceste două aspecte sunt tratate distinct în articole separate pentru a evita confuziile și pentru a facilita înțelegerea și aplicarea corectă a legii.

3.1.7. În contextul onorării obligațiilor internaționale ce vizează aplicarea măsurilor restrictive asupra persoanelor fizice Republica Moldova trebuie să implementeze sancțiunile impuse de Consiliul de Securitate al ONU, care pot include înghețarea activelor, interdicții de călătorie și embargouri asupra anumitor persoane fizice implicate în activități ilegale sau care reprezintă o amenințare la adresa păcii și securității internaționale.

Conform Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, Moldova se aliniaza sancțiunilor UE. Acestea pot include măsuri restrictive asupra persoanelor fizice, cum ar fi interdicții de călătorie și înghețarea activelor pentru cei implicați în terorism, încălcări ale drepturilor omului sau corupție.

Moldova trebuie să respecte standardele stabilite de Grupul de Acțiune Financiară Internațională (FATF), care includ măsuri de prevenire a spălării banilor și finanțării terorismului. Acestea presupun monitorizarea și sancționarea persoanelor fizice suspectate de implicare în astfel de activități.

În același timp, în conformitate cu cadrul normativ național, Moldova aplică sancțiuni și măsuri restrictive asupra persoanelor fizice pentru a se conforma obligațiilor internaționale.

Astfel pentru asigurarea respectării angajamentelor enunțate, art. 19 din proiect conține elemente noi ce se referă la refuzul acordării cetățeniei Republicii Moldova persoanelor împotriva cărora au fost aplicate măsuri restrictive internaționale la care Republica Moldova s-a alineat sau care au fost aplicate de Republica Moldova.

Depunerea cererii în materie de cetățenie personal de către solicitant (art. 34 din proiect).

Propunerea este fundamentată pe argumente solide, având în vedere creșterea atractivității cetățeniei Republicii Moldova care a determinat un aflus semnificativ de solicitări pentru cetățenie ceea ce amplifică riscul de tentative de obținere frauduloasă a cetățeniei Republicii Moldova în baza documentelor de proveniență necunoscută sau falsificate.

Atractivitatea cetățeniei Republicii Moldova este influențată de mai mulți factori în special de:

a) regimul liberalizat de vize pentru cetățenii moldoveni în statele Uniunii Europene, precum și de aspirația Republicii Moldova de a se integra în Uniunea Europeană, care în perspectivă pot deveni cetățeni ai Uniunii Europene

b) de situația actuală geopolitică din regiune, fiind o oportunitate pentru cetățenii ambelor părți implicate în acest conflict armat de a se stabili pe teritoriul altor state, în special din Uniunea Europeană în baza actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova, precum și pentru persoanele în privința cărora au fost aplicate măsuri restrictive de a ocoli aceste restricții.

Modificarea propusă vizează excluderea posibilității ca cererile să fie depuse de un mandatar prin procură și este esențială pentru a asigura integritatea procesului de obținere a cetățeniei Republicii Moldova, asigurându-se că cererile sunt depuse personal de către solicitanți.

Efectele modificării:

a) Consolidarea sistemului National de securitate prin prevenirea fraudelor și falsurilor:

- în contextul războiului din Ucraina, o verificare riguroasă a cererilor de cetățenie este crucială pentru securitatea națională;

- depunerea personală a cererii permite autorităților să efectueze controale mai stricte și să evite infiltrarea unor indivizi cu intenții ostile sau legături cu entități periculoase. Astfel, verificarea directă a identității solicitantului va reduce semnificativ riscul de dobândire a cetățeniei Republicii Moldova prin fraudă în baza documentelor false.

b) Combaterea corupției:

- intermediarii pot oferi servicii ilicite, inclusiv promisiuni de accelerare a procesului sau de obținere a unor rezultate favorabile în schimbul unor sume de bani. Prin eliminarea lor, se reduce posibilitatea ca solicitanții să fie tentați sau chiar să recurgă la astfel de practici;

- reprezentanții cu experiență și relații în instituțiile de resort pot influența deciziile funcționarilor prin diverse mijloace, inclusiv corupere sau constrângere. Excluderea acestora protejează integritatea funcționarilor și asigură că deciziile să fie luate pe baza criteriilor legale și nu a influențelor externe;

- excluderea influențelor asupra sistemului judiciar, mai ales în cazurile de contestare a deciziilor legate de cetățenie. Eliminarea intermediarilor din proces previne posibilitatea ca aceștia să corupă judecători sau alți actori din sistemul judiciar pentru a obține rezultate favorabile pentru clienții lor;

În concluzie, excluderea reprezentanților din procesul de dobândire a cetățeniei va reduce riscul ca acești intermediari să exploateze lacunele sistemului, pentru a oferi servicii ilicite, influențând astfel deciziile funcționarilor prin constrângere sau corupere. Directitatea și transparența procedurilor va deveni priorități, asigurând astfel un mediu mai puțin susceptibil la acte de corupție și constituie o reformă necesară pentru combaterea corupției și asigurarea unui proces transparent și echitabil.

Fiecare solicitant ar fi responsabil de depunerea personală a cererii, ceea ce ar diminua considerabil posibilitățile de manipulare și ar întări încrederea publicului în corectitudinea procesului administrativ.

c) Responsabilizarea solicitantului:

- prezența personală a solicitantului responsabilizează individul în ceea ce privește corectitudinea și veridicitatea informațiilor furnizate;

- depunerea cererii prin mandatar constituie un impediment în investigarea fraudelor, deoarece este dificil de demonstrat vina persoanei când au fost prezentate documente false. Aceasta subliniază necesitatea unor măsuri stricte și a unor proceduri clare pentru identificarea și sancționarea corectă a celor responsabili. Implicarea intermediarilor complică stabilirea vinovăției individului, astfel că legislația trebuie să prevadă mecanisme eficiente pentru a asigura responsabilitatea directă a persoanei beneficiind de pe urma documentelor false;

- excluderea intermediarilor va facilita tragerea la răspundere a persoanei vinovate în astfel de situații, va descuraja tentativele de manipulare a procesului prin intermediari și va asigura o mai mare acuratețe a datelor.

d) Transparența și eficiența administrativă: Depunerea personală a cererii facilitează un proces administrativ mai transparent și mai eficient. Autoritățile pot clarifica imediat orice neconcordanțe sau neclarități din documente, accelerând astfel procesul de evaluare și reducând timpii de așteptare.

Contextul actual și beneficiile aferente cetățeniei moldovenești fac aceste măsuri necesare și justificate, ceea ce reprezintă un pas necesar și responsabil pentru protejarea intereselor naționale.

3.1.8 Extinderea termenului de examinare a cererilor în materie de cetățenie de la 6 luni la 1 an (art. 38 din proiect) este justificată de riscurile iminente de dobândire frauduloasă a cetățeniei Republicii Moldova generate de interesul sporit pentru dobândirea cetățeniei Republicii Moldova provocat de factorii enunțați supra.

Majorarea termenului de examinare a cererilor de cetățenie este o măsură necesară pentru a face față fluxului mare de cereri și complexității crescute a procedurilor de verificare, precum și pentru a diminua presiunea semnificativă pusă pe autoritățile responsabile de procesarea cererilor, generată de creșterea numărului acestora. Această schimbare va permite autorităților să asigure condițiile adecvate pentru verificarea detaliată a dosarelor, să gestioneze mai eficient fluxul mare de cereri, să efectueze verificări riguroase și să prevină corupția. Acest lucru este vital pentru a detecta și preveni falsurile și tentativele de fraudă.

Un termen de examinare extins permite autorităților să colaboreze eficient cu alte instituții naționale și internaționale pentru a verifica istoricul solicitantului, iar procedurile mai detaliate și bine structurate descurajează încercările de influențare necorespunzătoare a procesului de acordare a cetățeniei

În același timp, examinarea minuțioasă a cererilor va permite autorităților să ia decizii bine fundamentate, bazate pe o evaluare detaliată a fiecărui dosar și va reduce numărul de erori și de contestații eventuale.

Prin asigurarea unui proces transparent și corect, se va consolida încrederea publicului în sistemul de acordare a cetățeniei și se va proteja integritatea și securitatea națională.

3.1.9 La articolul 44 din proiect a fost inclusă o normă care prevede că Agenția Servicii Publice este responsabilă de supravegherea procesului de prestare a serviciilor publice în materie de cetățenie, efectuat de subdiviziunile structurale aflate sub autoritatea sa și este în drept să constate nulitatea actelor administrative care nu sunt conforme cu normele și reglementările din domeniul de referință, precum și actele neconforme emise de către MDOC și transmise Agenției Servicii Publice pentru păstrare.

Această reglementare va garanta că toate actele administrative în materie de cetățenie emise de către subdiviziunile structurale aflate sub autoritatea sa vor fi conforme cadrului legal, evitând abuzurile și erorile în procesele administrative și protejând astfel drepturile cetățenilor.

Acordarea dreptului Agenției Servicii Publice de a supraveghea și invalida actele neconforme, va constitui un mecanism de control și responsabilitate, care va contribui la prevenirea corupției și la menținerea integrității proceselor administrative.

Fiind responsabilă de păstrarea actelor emise de către MDOC, Agenția Servicii Publice garantează protecția și integritatea datelor personale ale cetățenilor, prevenind pierderile și accesul neautorizat la documentele aflate la păstrare.

Aceste argumente accentuează rolul Agenției Servicii Publice în menținerea unui sistem administrativ transparent, corect și conform normelor legale.

Proiectul Legii cetățeniei Republicii Moldova vine să asigure oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice, precum și ajustarea acestora la realitățile actuale și în special la prevederile Tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările vor eficientiza procesele administrative, vor întări securitatea națională și vor asigura o mai bună gestionare a cererilor de cetățenie.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea reglementărilor noi stabilite de prezentul proiect nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat
Noile reglementări nu vor avea impact asupra sectorului privat.
4.4. Impactul social
<i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i>
Noile reglementări nu vor avea impact asupra protecției datelor cu caracter personal.
<i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i>
Reglementările prevăzute de prezentul proiect, se vor realiza în mod echitabil, fără discriminare, asigurând un proces transparent pentru toți solicitanții de cetățenie, și nu vor afecta egalitatea de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Implementarea modificărilor propuse nu va avea impact asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
<p>Implementarea noilor măsuri va contribui la îmbunătățirea imaginii internaționale a Republicii Moldova printr-un sistem mai sigur de gestionare a cetățeniei.</p> <p>Acest proiect de lege vizează îmbunătățirea procedurilor de dobândire a cetățeniei, având ca scop consolidarea securității naționale și eficientizarea administrativă, prevenind acordarea cetățeniei persoanelor care ar putea reprezenta un risc pentru securitatea statului.</p> <p>Implementarea măsurilor propuse este esențială pentru a preveni riscurile enunțate în prezenta Notă și pentru a asigura protecția eficientă a drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, precum și pentru sporirea încrederii partenerilor europeni în capacitatea Republicii Moldova de a gestiona eficient și de a securiza frontierele în conformitate cu standardele europene.</p>
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Prezentul proiect nu conține norme privind armonizarea cadrului normativ național cu legislația Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu Legea nr. 100/2017, proiectul urmează a fi transmis spre avizare autorităților competente și plasat pe pagina oficială a Parlamentului.
7. Concluziile expertizelor

Vor fi incluse după efectuarea expertizelor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită abrogarea sau modificarea altor acte normative de același nivel.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ vor fi necesare următoarele măsuri:

- a) Revizuirea și ajustarea actelor normative ale Președintelui Republicii Moldova, ale Guvernului, a reglementărilor și a procedurilor interne ale autorităților publice implicate în pentru a reflecta noile reglementări.
- b) Formarea și instruirea personalului relevant asupra noilor cerințe și proceduri stabilite prin actul normativ.
- c) Modificarea sistemelor informaționale și a documentelor administrative pentru a fi conforme cu noul act normativ.

Proșca Veronica

